

Estudi sobre la normativa municipal que regula el sòl forestal de propietat privada

Miquel Salbanyà
Autor de la recerca

Estudiant de
Ciències Polítiques
i Dret
Universitat Pompeu
Fabra

Jordi Salbanyà
Direcció

Advocat. Consorci
Forestal de
Catalunya

Durant el període de maig a setembre de l'any 2017, des del Consorci Forestal de Catalunya, i amb la col·laboració d'un estudiant en pràctiques de Ciències Polítiques de la Universitat Pompeu Fabra, es va realitzar un treball de recerca sobre com la normativa municipal regula o intervé en les propietats forestals.

Amb l'ajuda de l'Associació Catalana de Municipis, es va sol·licitar la col·laboració dels Ajuntaments de Catalunya als que es va enviar un petit qüestionari, preguntant si tenien planejament general o planejament especial que regulés els usos o terrenys forestals; i si tenien normativa específica referent a la prevenció d'incendis, referent al paisatge que afecta als terrenys forestals, o que regulés l'explotació o la gestió del sòl forestal privat, les activitats no fusteres o els camins rurals.

En base a un qüestionari distribuït als 947 municipis del nostre país, es va obtenir resposta de 157 municipis (16,6% del total), que voluntàriament van contestar. No és una mostra molt significativa, però ens dona alguns indicadors interessants.

D'aquests municipis, 60 formen part de la província de Barcelona (38,2%), 16 de la de Tarragona (10,2%), 48 de la de Girona (30,6%) i 33 de la de Lleida (21%). A la taula 1 s'han agrupat els diversos municipis en funció de si són municipis de muntanya (Vall d'Aran,

Alt Urgell, Alta Ribagorça, Pallars Sobirà, Pallars Jussà, Solsonès, Berguedà, Cerdanya, Ripollès i Garrotxa), de l'interior de les comarques de Barcelona i Girona, de l'interior de les comarques de Tarragona i Lleida o de la costa (únicament aquells municipis que tenen costa). Finalment, també s'ha creat una categoria de municipis altament poblats (ciutats de més de 50.000 habitants) ja que donada la seva situació més urbanitzada, podria distorsionar altament l'anàlisi següent.

Taula 1. Nombre de municipis que han contestat, agrupats segons la seva zona.

ZONA	TOTAL	ENQUESTATS	% TOTAL
MUNTANYA	144	26	18,1
INTERIOR BG	386	78	20,2
INTERIOR TL	327	34	10,4
COSTA	67	14	20,9
CIUTATS	23	5	21,7
CATALUNYA	947	157	16,6

118 municipis (75,2%) afirmen que tenen un pla general d'ordenació urbanística municipal aprovat. Veiem a la taula 2, que els municipis de muntanya són els que menys en tenen (73,1%) i els municipis costaners els que més (85,7%).

En canvi, només 15 municipis (9,6%) tenen plans especials que regulin els usos o terrenys forestals. En aquest cas però, és rellevant remarcar la diferència entre les diferents zones, ja que la meitat de les grans ciutats han regulat al respecte (60%), mentre que les zones de costa, muntanya i interior ho fan amb molta menys intensitat, especialment l'interior de Tarragona i Lleida on només ho fa el 2,9%.

Només 44 municipis del total (28%) tenen normativa referent a la prevenció d'incendis en terrenys forestals. Aquest, és un dels fets més significatius ja que només una quarta part dels municipis estaria exercint plenament una de les poques competències pròpies que tenen referides als terrenys forestals, després de la reforma de la llei de règim local que els ha reduït significativament el marc competencial. En aquest cas veiem com els municipis de costa són els que més

regulen en matèria d'incendis (42%) i els de l'interior tarraco-lleidetà els que menys (17,6%).

Un dels temes de nova fornada del panorama legislatiu forestal, són les anomenades lleis de protecció paisatgístiques. Només 40 municipis dels 157 (25,5%) tenen una normativa municipal al respecte. En aquest cas veiem com el 80% de les grans ciutats regulen en matèria de paisatge, i que al voltant del 30% dels municipis de costa i muntanya també ho fan, molt possiblement per la importància que té aquest en aquests llocs. Les zones menys regulades tornen a ser les d'interior, especialment de Tarragona i Lleida (14,7%), malgrat que a la zona de Barcelona i Girona ho faci una quarta part dels municipis.

Pel que fa a la regulació de la intervenció municipal directa sobre terrenys forestals (tala o neteja de boscos; normativa per protegir arbredes; activitats contràries a la preservació del medi ambient; normes d'ús sostenible de la propietat forestal; etc.), només han contestat afirmativament 29 municipis de la mostra (18,5%). Pel que fa a les activitats no fusteres com la recol·lecta de bolets, plantes o flors; activitats de lleure i oci, etc., es troben regulades només en 15 municipis dels 157 inicials (9,6%). En aquest punt també torna a haver-hi una important diferència entre les diverses zones: el 40% de les grans ciutats té normativa al respecte, mentre que dels municipis de l'interior barceloní i gironí en tenen en un 11,5% dels casos, dels municipis de costa i de muntanya en tenen al voltant del 7% i només un 2,9% dels municipis de l'interior de Lleida i Tarragona.

Finalment, referent als camins rurals, aquests es troben regulats en 18 dels municipis (11,5%). En aquest cas, veiem com a l'interior de Tarragona i Lleida no hi ha cap municipi que reguli al respecte. El mateix passa amb les grans ciutats, segurament donada la seva naturalesa urbana. Al voltant del 15% dels municipis de l'interior de Barcelona i Girona i dels municipis de muntanya disposen d'una normativa municipal sobre camins rurals, així com el 7,1% dels municipis costaners.

En conclusió, veiem com els municipis que tenen més tendència a normativitzar sobre terrenys forestals són els municipis més poblats. Així mateix, entre el 25% i el 30% dels municipis de muntanya, costa i interior de Barcelona i Girona regulen sobre aquesta qüestió i els situats a la plana de Lleida i l'interior de Tarragona serien els municipis menys intervencionistes.

És cert que disposant de la informació de només el 16% dels municipis catalans, la mostra analitzada podria no ser prou significativa com per extreure conclusions fiables de com els municipis regulen la propietat privada forestal.

En qualsevol cas, és important tenir en compte el percentatge representat en cada grup, que en la majoria ronda el 20%, menys en els municipis de l'interior de Tarragona i Lleida, el que dona un resultat territorialment prou homogeni.

D'altra banda, no podem afirmar que les normes municipals de cada àmbit regulin el mateix o s'assimilin en contingut o intensitat d'intervenció normativa en el sòl forestal de propietat privada; en aquest sentit, caldria un anàlisi detallat de cadascuna d'aquestes normes per esbrinar-ho.

Malgrat aquestes prevencions, cal dir que l'estudi és un primer pas en la identificació de la intervenció que realitzen els municipis respecte els terrenys forestals: veiem que de manera genèrica ho fan a través de la normativa urbanística general, i excepcionalment amb la normativa urbanística especial quan pretenen regular un àmbit territorial necessitat d'una protecció especial. En canvi, els municipis regulen poc tant pel que fa a la prevenció d'incendis – malgrat tenir-ne competències, tot i tractar-se d'una qüestió amb gran rellevància per a la opinió pública quan s'esdevenen els incendis forestals–, com pel que fa a la gestió forestal – de la que ja no en tenen competències específiques–, o els camins públics o privats d'ús públic – en els que moltes vegades s'actua sense una normativa específica–. ●

Taula 2. Percentatge (%) de municipis amb regulació del sòl forestal de propietat privada.

	POUM		USOS I TERRENYS		INCENDIS		PAISATGE		EXPLOTACIÓ O GESTIÓ		ACTIVITATS NO FUSTERES		CAMINS RURALS	
	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No
Muntanya	73,1	26,9	11,5	88,5	26,9	73,1	30,8	69,2	11,5	88,5	7,7	92,3	15,4	84,6
Interior BG	74,4	25,6	7,7	92,3	29,5	70,5	25,6	74,4	25,6	74,4	11,5	88,5	16,7	83,3
Interior TL	73,5	26,5	2,9	97,1	17,6	82,4	14,7	85,3	2,9	97,1	2,9	97,1	0,0	100,0
Costa	85,7	14,3	14,3	85,7	42,9	57,1	28,6	71,4	21,4	78,6	7,1	92,9	7,1	92,9
Ciutats	80,0	20,0	60,0	40,0	40,0	60,0	80,0	20,0	40,0	60,0	40,0	60,0	0,0	100,0